

Satversmes tiesa izbeidz tiesvedību lietā par izmaiņām radio programmu valodas regulējumā

2016. gada 18. aprīlī Satversmes tiesa ir pieņēmusi lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2015-15-01 „ Par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārejas noteikumu 27. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 100. panta pirmajam teikumam un 105. pantam”.

Apstrīdētā norma

Apstrīdētā norma noteic: „Tāda elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programma, kuram izsniegtajā radio programmas apraides atļaujā ir noteikts vai no tās izriet, ka radio programmas daļa valsts valodā nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem, sākot ar 2016. gada 1. janvāri, ir valsts valodā. Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kura radio programma, sākot ar 2016. gada 1. janvāri, ir valsts valodā, līdz 2015. gada 31. decembrim pārreģistrē savu apraides atļauju. Pārreģistrētā apraides atļauja stājas spēkā 2016. gada 1. janvārī.”

Norma grozīta 2015. gada decembrī un šobrīd tā noteic: „Tāda elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programma, kuram izsniegtajā radio programmas apraides atļaujā ir noteikts vai no tās izriet, ka radio programmas daļa valsts valodā nedrīkst būt mazāka par 51 procentu, sākot ar 2017. gada 1. janvāri, ir valsts valodā. Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kura radio programma, sākot ar 2017. gada 1. janvāri, ir valsts valodā, līdz 2016. gada 31. decembrim pārreģistrē savu apraides atļauju. Pārreģistrētā apraides atļauja stājas spēkā 2017. gada 1. janvārī.”

Augstāka juridiskā spēka normas

Satversmes 1. pants: „Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 100. panta pirmais teikums: „Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus.”

Satversmes 105. pants: „Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Lietas fakti un tiesas lēmums

Lieta ierosināta pēc SIA „Krievu hītu radio” pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja ir elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, un tai ir izsniegtas vairākas radio programmu apraides atļaujas. Saskaņā ar minētajām atļaujām 50 procentus radio programmas jāveido latviešu valodā. Pieteikuma iesniegšanas brīdī apstrīdētā norma noteica, ka no 2016. gada 1. janvāra visa radio programma būs jāveido latviešu valodā. Tas pieteikuma iesniedzējas ieskatā ierobežoja tās tiesības uz īpašumu, vārda brīvību un neatbilda tiesiskās paļāvības principam.

Pēc apstrīdētās normas grozīšanas pieteikuma iesniedzēja iesniedza lūgumu izbeigt tiesvedību šajā lietā, jo apstrīdētā norma tās pašreizējā redakcijā neierobežo pieteikuma iesniedzējas pamattiesības.

Satversmes tiesa atzina, ka likumdevējs, izdarot grozījumus apstrīdētajā normā, ir novērsis apstākļus, kas bija par pamatu konstitucionālās sūdzības iesniegšanai [6] un nepastāv apstākļi, kuru dēļ tiesvedība būtu turpināma [7]. Tādēļ Satversmes tiesa nolēma izbeigt tiesvedību šajā lietā.

Satversmes tiesas lēmums ir galīgs un nepārsūdzams. Lēmums ir pieejams Satversmes tiesas mājaslapā: http://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2015/07/2015-15-01_Lemums_izbeigsana.pdf

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt Satversmes tiesas lēmuma izpratni. Tā nav uzskatāma par lēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Reģistrēšanās Satversmes tiesas jaunumu saņemšanai: <http://www.satv.tiesa.gov.lv/?lang=1&mid=51>